

Geert van Dartel, voorzitter van de Raad van Kerken in Nederland, schreef op verzoek een reeks van zes artikelen over het boek 'Wij geloven' van Bram van de Beek en Herwi Rikhof dat eind 2019 verscheen.

“Wij geloven”

De Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel uitgelegd door Van de Beek (PKN) en Rikhof (RKK)

De oecumenische toenadering tussen kerken stoelt voor een groot deel op het inzicht dat orthodoxen, katholieken en protestanten hetzelfde geloof delen. De geloofsbelijdenis die de vrucht is van de oecumenische concilies van Nicea (325) en Constantinopel (381) is daarvan tot op de dag van vandaag de meest sterke uitdrukking. Om door te dringen in de betekenis en te groeien in geloof, is bij de geloofsbelijdenis uitleg nodig. Dat gebeurt uitvoerig in het eerste deel van de Katechismus van de Katholieke Kerk (KKK) waarin zowel *de apostolische geloofsbelijdenis* als *de geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel* tot in detail worden toegelicht en uitgelegd. De KKK onderschrijft dat de grote kerken van Oost en West deze geloofsbelijdenis gemeenschappelijk hebben (nr. 195).

Uiteraard heeft ook de Wereldraad van Kerken het belang van deze gemeenschappelijke geloofsbelijdenis gezien. Tussen 1981 en 1991 werkte een internationaal team van theologen uit alle grote kerken aan een gezamenlijke uitleg van deze geloofsbelijdenis. Het resultaat verscheen in 1991 in een (Engelstalige) uitgave onder de titel “Het Ene Geloof Belijden. Een Oecumenische Uitleg van het Apostolische Geloof zoals beleden in de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel (381). De hoop dat dit internationale project een uitwerking zou hebben op het wereldwijde belijden van het geloof, werd niet bewaarheid. In ons land werd er slechts terloops kennis van genomen.

Eén geloof

Het boek “Wij geloven. Rooms-katholiek en protestant: één geloof. De geloofsbelijdenis van Nicea/Constantinopel uitgelegd door Bram van de Beek en Herwi Rikhof”, dat eind vorig jaar bij uitgeverij Kok/Boekencentrum verscheen, is een nieuwe poging om de inhoud van ons gezamenlijk geloof te doordenken en uit te leggen aan allen (niet alleen aan theologen) die geïnteresseerd zijn in de eenheid van het christelijk geloof. De auteurs hopen zo een bijdrage te leveren aan het besef dat de Kerk één is. Het boek kreeg onmiddellijk na verschijnen een zeer goede ontvangst. In verschillende dagbladen verschenen lovende recensies.

Ik heb het boek met veel aandacht en plezier gelezen. De opzet van het boek wordt bepaald door de structuur van de geloofsbelijdenis. De auteurs hebben zich ten eerste ingespannen om hun theologische inzichten samen en niet los van elkaar naar voren te brengen. Beiden weten zich verantwoordelijk voor het hele boek en niet alleen voor de gedeeltes die zij zelf geschreven hebben. Het gegeven dat de Kerk ten diepste één is en het geloof gemeenschappelijk noopt hen er ook toe om bruggen naar elkaars theologische traditie te slaan. Het boek is een vrucht van een lang en gezamenlijk oecumenisch leerproces.

Het gezamenlijke vertrekpunt van het boek ligt in de verantwoording van wat een geloofsbelijdenis is en wat het betekent als we zeggen: ‘Wij geloven’. Een geloofsbelijdenis zegt iets over God en is iets

anders dan een wereldbeschouwing of een moraal. De Geloofsbelijdenis verwoordt kernachtig wat of beter Wie de kerkgemeenschap samenbrengt en fungeert tevens als sleutel of leeswijzer bij het lezen van de Schriften.

Moeilijke vragen

In korte, goed geschreven hoofdstukken worden de artikelen van de geloofsbelijdenis uitgediept. Moeilijke vragen en onderwerpen worden daarbij niet geschuwd (God en het lijden, Schrift en Traditie, Maria, het Filioque). De auteurs putten uit hun grote kennis van de heilige Schrift, de patristiek, de geschiedenis van de katholieke en protestantse theologie en de moderne cultuur om de hedendaagse lezer binnen te leiden in het mysterie van Gods openbaring in Jezus Christus en in de zending van de Kerk.

Er zijn twee goede redenen om dit boek te lezen: het is een prachtige uitleg van het christelijk geloof van alle eeuwen en een uitnodiging om de relatie met God in de gemeenschap van de Kerk te verdiepen of te hernieuwen. Ook is het een krachtig appèl aan de Rooms-katholieke Kerk en de Protestantse Kerk om echte stappen te zetten naar het herstel van de eenheid van de Kerk. Beide theologen zijn van oordeel dat de bestaande verschillen de scheiding tussen beide kerken niet meer kunnen legitimeren. Het is boek geschreven in de hoop dat het zal bijdragen aan het herstel van de eenheid van de Kerk.

Wij geloven. Rooms-katholiek en protestant: één geloof. De geloofsbelijdenis van Nicea / Constantinopel, uitgelegd door Bram van de Beek en Herwi Rikhof. KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht 2019, ISBN9789043532716, € 19,99.

(eerste artikel in een artikel in een reeks van zes artikelen)